

Pohjois-Suomi

Aluehallintovirasto
Ympäristöluvut

HAKEMUKSEN TIEDOKSIANTOKUULUTUS

Dnro PSAVI/14129/2022

Inarin kunta
Piiskuntie 2
99800 Ivalo

YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAINEN LUPAHAKEMUS

Kuulutuksen julkaisupäivä
28.2.2024

Hakemuksen tiedoksisaantipäivä

Hakemuksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta, eli 6.3.2024.

Hakija Inarin Lapin Vesi Oy

Asia Mellanaavan jätevedenpuhdistamon ympäristölupahakemus, Inari

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on tarkistanut päätöksellä nro 2/2019 Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston 8.12.2003 Ivalon Mellanaavan jätevedenpuhdistamon toiminnalle, käsiteltyjen jätevesien johtamiselle Akujokeen, sako- ja umpikaivolietteiden käsittelyyn puhdistamolla ja puhdistamotoinnassa muodostuvan lietteen käsittelyyn puhdistamoalueella myöntämän toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan nro 109/03/1 lupamääräykset, joita Vaasan hallinto-oikeus on 20.9.2005 päätöksellä 05/0304/3 muuttanut.

Toiminnanharjoittajan on tullut jättää päätöksen nro 2/2019 voimassaolokohdan mukaan asiaa koskeva hakemus aluehallintovirastolle 1.1.2021 mennessä, mikäli se on halunnut jatkaa toimintaansa 31.12.2021 jälkeen.

Inarin Lapin Vesi Oy on 22.11.2022 aluehallintovirastossa laittanut vireille Mellanaavan jätevedenpuhdistamon toimintaa koskevan uuden ympäristölupahakemuksen diaarinumerolla PSAVI/14129/2022.

Kuvaus toiminnasta

Mellanaavan laajennettu jätevedenpuhdistamo on otettu käyttöön 22.2.2005. Puhdistamolle johdetaan siirtoviemärillä Ivalon taajaman, Saariselän-Laanilan, Kiilopään-Kakslauttasen ja Alajärven-Törmäsen alueilla muodostuvat jätevedet.

Jätevedenpuhdistamo on mitoitettu ei-sesonkiajan kuormitukselle AVL 4 286 ja sen keskimääräiselle jätevesimäärälle 1 500 m³/vrk sekä sesonkiajan kuormitukselle AVL 13 571 ja sen keskimääräiselle jätevesimäärälle 17 500 m³/vrk. Vuosien 2018–2022 kuormituksen mukaan laskettuna Mellanaavan jätevedenpuhdistamon asukasvastineluku on 7 979. Vuosina 2019–2021 käsitelty jätevesimäärä on ollut 409 094–450 454 m³/v eli 1 121–1 234 m³/vrk.

Jätevedenpuhdistamon prosessi on esiselkeytyksellä ja kemiallisella saostuksella varustettu bioroottorilaitos. Biologinen ja kemiallinen käsittely sekä jälkiselkeytys toteutetaan kaksilinjaisena. Prosessin

POHJOIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

puh. 0295 016 000

kirjaamo.pohjois@avi.fi
www.avi.fi/pohjois

Linnankatu 1-3, Oulu
PL 6, 13035 AVI

osat ovat välppäys, hiekan- ja rasvanerotus, virtaaman taseaus ja esi-ilmastus, bioroottorit, saostus-kemikaalin annostus ja flokkaus sekä jälkiselkeytys. Ennen käsiteltyjen jätevesien johtamista, vedet jatkokäsittelään maapohjaisissa jälkiselkeytysaltaissa ja sulan maan aikana myös pintavalutuskentällä. Jätevedenpuhdistamolla käsiteltyt jätevedet johdetaan tällä hetkellä purkuojaa pitkin Akujokeen ja edelleen noin viisi kilometriä alavirtaan Ivalojokeen.

Hakemuksessa on esitetty selvitykset Akujoen lisäksi vaihtoehtoisista jätevedenpuhdistamolla käsiteltyjen jätevesien purkupaikoista, jotka ovat seuraavat:

- a) purkuputkella Ivalojokeen Akujoen yhtymäkohdan yläpuolelle jätevedenpuhdistamon kohdalla (VE1),
- b) purkuputkella Ivalojokeen Akujoen yhtymäkohdan alapuolelle Ivalojokisuiston alueelle (VE2) ja
- c) purkuputkella Inarijärveen (VE3).

Kyseisissä vaihtoehtoisissa a, b ja c pintavalutuskenttä ei olisi todennäköisesti käytössä. Lisäksi on selvitetty päästöjen vaikutuksia kaikissa purkupaikkavaihtoehtoisissa tilanteissa, jossa Mellanaavan jätevedenpuhdistamon typenpoistoa olisi tehostettu siten, että kokonaistypenpoistoteho olisi 70 % ja jätevedenpuhdistamolta vesistöön johdettavan jäteveden kokonaistypipitoisuus olisi 15 mg/l. Tällöin prosessiin lisättäisiin kaksilinjainen kaksilohkoinen anoksinen MBBR-kantoaineallas, joka vaatii alkalointikemikaalin ja ulkoisen hiilenlähteen.

Hakija esittää, että Mellanaavan jätevedenpuhdistamolla käsiteltyt jätevedet johdetaan jatkossakin Akujoen kautta Ivalojokeen.

Vuonna 2022 jätevedenpuhdistamolle otettiin vastaan sako- ja umpikaivolietettä 5 637 m³.

Toiminnan sijoittamispaikka

Mellanaavan jätevedenpuhdistamo sijaitsee Mellanaavan alueella noin kuusi kilometriä Ivalon taajamasta koilliseen Nellimön tien pohjoispuolella. Purkupaikkavaihtoehtojen sijainnit on esitetty lupatietopalvelussa kartalla.

Tiedot olennaisista päästöistä ja niiden vaikutuksesta sekä muodostuvista jätteistä

Mellanaavan jätevedenpuhdistamolla käsitellyistä jätevesistä aiheutuneet päästöt vesistöön ovat olleet vuosina 2013–2022 keskimäärin seuraavat: BOD_{7ATU} 6,6 kg O₂/vrk, kokonaisfosfori 0,16 kg/vrk, kokonaistyyppi 75 kg/vrk, kiintoaine 3,7 kg/vrk ja COD_{Cr} 43 kg O₂/vrk.

Hakija esittää jätevedenpuhdistamolla käsitellylle jätevedelle seuraavia jo aiemmin voimassa olleita raja-arvoja: biologinen hapenkulutus (BOD_{7-ATU}) enimmäispitoisuus 20 mg/l ja poistoteho 90 % sekä kokonaisfosfori enimmäispitoisuus 0,5 mg/l ja poistoteho 95 %.

Hakemuksessa on esitetty eri purkupaikkavaihtoehtojen osalta jätevesipäästöjen kokonaisvaikutukset Tenon-Näätäjäjoen-Paatsjoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman ja toimenpideohjelman tavoitteiden toteutumiseen. Ivalojoki on vesienhoidon kolmannen kauden luokituksessa todettu ekologiselta tilaltaan erinomaiseksi, Inarijärvi hyväksi ja Akujoki välttäväksi. Vesienhoitosuunnitelman tavoitteena on, että vesimuodostumien tila ei heikkene ja niiden tila on vähintään hyvä. Akujoen tilatavoitetta on vesienhoitosuunnitelmassa alennettu ja sen tilatavoite on tyydyttävä.

Jätevedenpuhdistamon laskennallisten pitoisuuslisäysten perusteella päästöjen vaikutukset näkyvät selvästi eniten Akujoessa sen tilaa heikentäen. Selvitysten mukaan Akujoen osalta jätevedenpuhdistamon päästöjen osuus vuositasolla kokonaisfosforin ainevirtaamasta on 11 % ja kokonaistypen osuus ainevirtaamasta 69 %. Hakemuksen mukaan Akujoen alennettuun tilatavoitteeseen (tyydyttävä) tullaan pääsemään kokonaisfosforin osalta, mutta kokonaistypen osalta Akujoen tilatavoitteen ei arvioida toteutuvan, vaan Akujoki jää edelleen välttävään tilaan. Hakija esittääkin, että ammoniumtai kokonaistypelle ei aseteta raja-arvoja, koska tehostetullakaan typenpoistolla Akujoen tilaa ei varmudella saada vesienhoidon 3. kauden toimenpideohjelman asettamaan tavoitetasoon eli tyydyttävään tilaan.

Edelleen selvitysten mukaan Mellanaavan jätevedenpuhdistamolla käsiteltyjen jätevesien aiheuttamat päästöjen pitoisuuslisäykset muissa esitetyissä purkupaikkavaihtoehdoissa (Ivalojoessa ja Inarijärnessä) keski- ja alivirtaamatilanteessa kaikkina tarkasteluajankohtina olisivat kokonaisfosforin, kemiallisen ja biologisen hapenkulutuksen sekä kiintoaineen osalta erittäin vähäisiä, eivätkä ne heikentäisi vedenlaatua tai vesistöjen ekologista tilaa. Myös typenpoiston vaikutus vastaanottavaan vesistöön olisi hakemuksen mukaan mitätön vaihtoehtoisilla purkupisteillä.

Hakijan mukaan Ivalojoen suuri kalataloudellinen arvo huomioiden jätevesien johtamisen mahdolliset haittavaikutukset Ivalojoen kalakantoihin olisivat kuitenkin suuremmat, mikäli vedet johdettaisiin suoraan Ivalojokeen Akujoen sijaan.

Akujoen jokisuulla, Ivalojoen suistossa Koppelossa sijaitsee Ivalojokisuiston Natura 2000 -alue. Natura-alue sijaitsee osana laajempaa soidensuojeluohjelmaan (SSO) kuuluvaa Ivalojoen suiston suot-luonnonsuojelualueetta. Inarijärvellä on oma Natura-alue, jonka suojelun perusteena on edustava, karu ja kirkasvetinen järvi. Hakemuksen mukaan johtamalla käsitelty jätevedet nykyistä reittiä Akujokeen ja sitä pitkin Ivalojoen kautta Inarijärveen, aiheutuu vähiten haittaa Natura-alueille.

Hakemuksen mukaan jätevedenpuhdistamon toiminnasta saattaa aiheutua lietteen kompostoinnin yhteydessä hajupäästöjä

Jätevedenpuhdistamon prosessissa muodostuvat suurimmat jätejakeet ovat liete ja välpejäte. Välpejäte toimitetaan jätteen keräykseen. Kuivattua lietettä kompostoitui vuonna 2022 1 628 m³. Kompostoitua ainesta on jälkikypsytyks- ja valmiin kompostimullan varastokentällä arviolta yhteensä noin 8 500 m³. Ruokavirasto on myöntänyt jätevesilietteen kompostoinnille laitoshyväksynnän.

Hakemukseen on liitetty selvitys lietteenkäsittelyn tehostamiseksi, jonka mukaan nykyisen lietteenkäsittelyn (aumakompostointi jätevedenpuhdistamon alueella) ympäristöpäästöt ovat kohtuulliset, ja kompostituotetta saadaan toimitettua hyötykäyttöön. Hakijan mukaan investointi kompostointitoiminnan tehostamiseen jätevedenpuhdistamolla ei ole järkevää ja esittää, että lietteen käsittelyä jatketaan nykykäytännön mukaan aumakompostoinnilla liete puhdistamon alueella. Hakemuksen mukaan lietteen aumakompostointi on parasta käyttökelpoista tekniikkaa kyseisessä tapauksessa, kun lopputuotteen laatua tarkkaillaan, prosessi on hallittu, päästöt ympäristöön ovat hallinnassa ja lopputuote saadaan hyötykäyttöön.

Hakemuksessa on esitetty jätevedenpuhdistamon päivitetty käyttö-, päästö-, vesistö- ja kalatalous-tarkkailuohjelma.

Vahinkoarvio ja esitys korvattavasta vahingosta

Hakija esittää kalastolle ja kalastukselle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi maksettavaksi ELY-keskukselle 400 euron suuruisia vuosittaisia kalatalousmaksua. Kalatalousvelvoitteeksi esitetään kalataloudellisten vaikutusten tarkkailua jätevedenpuhdistamolle laaditun tarkkailuohjelman mukaisesti.

Hakija esittää kiinteistökohtaisen korvauksen jatkamista nykykäytännön mukaisesti yhdelle asianosaiselle. Hakijan mukaan Mellanaavan jätevedenpuhdistamon toiminnasta ei aiheudu normaalitilanteessa muuta korvattavaa vahinkoa naapureille tai alapuolisen Akujoen ja Ivalojoen rantatilojen omistajille tai elinkeinonharjoittajille.

Kuulutuksen ja hakemusasiakirjojen nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja hakemusasiakirjat pidetään nähtävillä **28.2.–5.4.2024** aluehallintovirastojen verkkosivuilla osoitteessa <https://ylupa.avi.fi>.

Muistutusten ja mielipiteiden esittäminen

Muistutuksia hakemuksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen). Muilla kuin asianosaisilla on oikeus esittää mielipiteensä hakemuksen johdosta.

Kirjalliset muistutukset ja mielipiteet voidaan esittää vapaamuotoisesti.

Ohjeet muistutusten tekemiseen

Muistutuksista tulee käydä ilmi seuraavat seikat:

- muistuttajan nimi, postiosoite, mahdollinen sähköpostiosoite ja puhelinnumero
- yllä mainittu hakijan ja hakemuksen nimi sekä diaarinumero **PSAVI/14129/2022**
- mikäli muistutus koskee kiinteistöä, kiinteistön nimi, rekisterinumero, kiinteistörekisterikylä ja kunta (kiinteistötunnus)
- yksilöidyt vaatimukset sekä niiden perusteet
- muistuttajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei muistutusta toimiteta sähköisesti
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa muistutus sähköisesti, selvitys asiamiehen toimivallasta.

Muistutukset ja mielipiteet pyydetään toimittamaan viimeistään **5.4.2024** ensisijaisesti sähköistä muistutuslomaketta käyttäen avi.fi/sahkoiset-lomakkeet tai sähköpostilla (ymparistolupa.pohjois@avi.fi) tai kirjallisina postitse (Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Ympäristöluvut, PL 6, 13035 AVI). Tieto päätöksen antamisesta (pätöksen tiedoksiantokuulutus) tullaan lähettämään sähköpostitse niille muistutuksen/mielipiteen tehneille, joiden muistutuksesta/mielipiteestä ilmenee sähköpostiosoite.

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään toimittamaan tämä tiedoksianto myös kiinteistön mahdollisille muille haltijoille.

Tiedoksianto järjestäytymättömien osakaskuntien osakkaille

Hakemuksessa tarkoitettulla hankkeella saattaa olla vaikutuksia myös seuraavilla yhteisillä maa- tai vesialueilla:

- 148-405-876-8 Talon RN:o 18 vesialueet Ylemmässä Akujärvessä, Kivijärvessä ym.
- 148-405-876-5 Talon RN:o 15 vesialueet Ivalojoessa ja Harappijärvessä
- 148-405-876-2 RN:ot 22:22-31 vesialueet Ivalojoessa ja Kuivajärvessä
- 148-405-878-3 RN:ot 20-34 maa-alueet
- 148-405-878-15 Venevalkama
- 148-405-878-5 RN:ot 32:1-3 maa-alueet
- 148-405-876-7 Talon RN:o 17 vesialueet Ivalojoessa ym.
- 148-405-876-4 Talon RN:o 1 vesialueet Nanguvuonossa, Ivalojoessa ja Uusoppijoessa
- 148-405-878-13 Talon 31:55 maa-alue

Lisätietoja antavat

Ympäristöneuvos Seija Schroderus-Härkönen, puh. 0295 017 668

Ympäristöneuvos Jaakko Pirttijoki, puh. 0295 017 662

sähköposti: etunimi.sukunimi@avi.fi